

ÜST ÇENEDE BİLATERAL KANİN - 1. KÜÇÜKAZI TRANSPOZİSYONU: OLGU BİLDİRİMİ

Esra Yıldız¹ Dina Erdilek¹

Yayın kuruluna teslim tarihi : 16.4.1997

Yayına kabul tarihi : 16.5.1997

Özet

Bu yazıda bir transpozisyon olgusu sunulmaktadır. İ.Ü. Diş Hekimliği Fakültesi Konservatif Diş Tedavisi Bilim Dalı'na çürük tedavileri için başvuran 20 yaşındaki bayan hastada üst çenede bilateral kanin - 1. küçükazı transpozisyonu klinik olarak saptanmıştır. Yapılan radyolojik incelemede, sağ üst lateral persiste süt dişi olduğu ve üst sol lateral ise çivi formunda olup, biçim anomalisi gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Anamoli, Transpozisyon, Üst çene dişi.

Transpozisyon, diş dizisi sıralamasında iki dişin yer değiştirmesidir. Antropolojik bir çalışmada, kanin - 1. küçükazı transpozisyonuna rastlanma sıklığı % 0.10'dan daha az bulunmuştur (2). Dünya genelinde yayınlanmış 201 üst çene transpozisyon olgusu anatomik ögeler esas alınarak 5 sınıfa ayrılmıştır (4); a-) kanin - 1. küçük azı (143 olgu); b-) kanin - yankeser (40 olgu); c-) kanin-1. büyük azı tarafı (8 olgu); d-) yan keser-orta keser (6 olgu); e-) kanin-orta keser tarafı (4 olgu). Kanin - 1. küçük azı olgularının % 25'inde bilateral transpozisyona rastlanırken; unilateral olguların % 61'i sol çenede ortaya çıkmaktadır. Ayrıca olguların % 49'unda yirmi yaş dişlerinde agensis ve/veya çivi formunda üst yan keser dişlere rastlandığı rapor edilmiştir (3).

OLGU BİLDİRİMİ:

20 yaşındaki bayan hasta diş tedavilerinin yapılması için İ.Ü. Dişhekimliği Fakültesi Konservatif Diş Tedavisi Bilim Dalı kliniğine başvurmuştur. Anamnezinde tıbbi açıdan bir soruna rastlanmadı. Yapılan klinik muayenesinde üst sağ ve sol çenede kanin - 1. küçükazı dişlerinin yer değiştirmiş olduğu saptandı (Resim 1-2). Mevcut yan keser dişlerin, normal anatomik morfolojinin dışın-

BILATERAL TRANSPOSITION OF MAXILLARY CANINES AND FIRST PREMOLARS: CASE REPORT

Abstract

A case of bilateral transposition of maxillary canines and first premolars in 20 year old woman is reported. In the case herewith reported, peg-shaped maxillary lateral incisors accompanied maxillary-first premolar transposition of the subject.

Key words: Abnormalities, Transposition, Maxillary tooth.

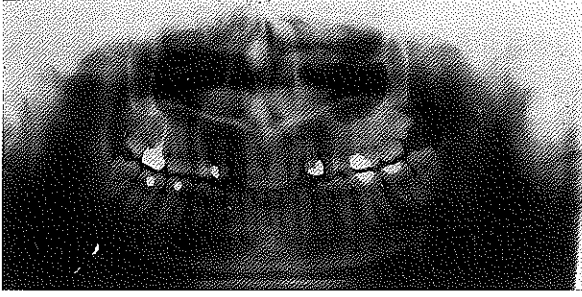
da olduğu görüldü (Resim 3-4). Panoromik ve periapikal radyografik tetkikler sonucunda (Resim 1,5-6) üst sağ yan keser dişin persiste süt keser dişi; üst sol yan keser dişin ise biçim anomalisi gösteren çivi formunda bir yan keser diş olduğu belirlendi.

Üst sağ çene bölgesinde kanin normal diş dizisinin biraz dışında bulunurken (Resim 3,7) üst çene dişlerinin, alt çeneye göre daha sıkışık olduğu, gerek klinik gerekse panoromik resimlerde (Resim 1,2) görüldü. Hasta anamnezinde, ailesinde benzer bir durumun bulunmadığını bildirdi.

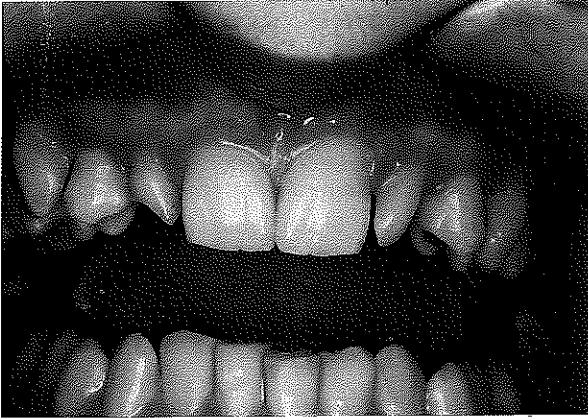
TARTIŞMA

Diş transpozisyonlarının; hem dişlerin sürmesi ve dizilmesi ile ilgili çevresel bir bozukluk, hem de genetik kaynaklı multifaktöryel bir anomalidir kabul edilmektedir (1,3,4,6,7). Diş transpozisyonu olguları genellikle üst çenede rapor edilmektedir (3,5,6,7,8,9). Olgu bildirimimiz üst çene kanin - 1. küçükazı yer değiştirmesini kapsamaktadır. Peck ve ark. (3) 1993 yılında yayınladıkları 43 üst çene transpozisyon olgusunun % 49'unda çoğunlukla 3. büyük azı dişlerinde görülen diş eksikliği saptamışlardır.

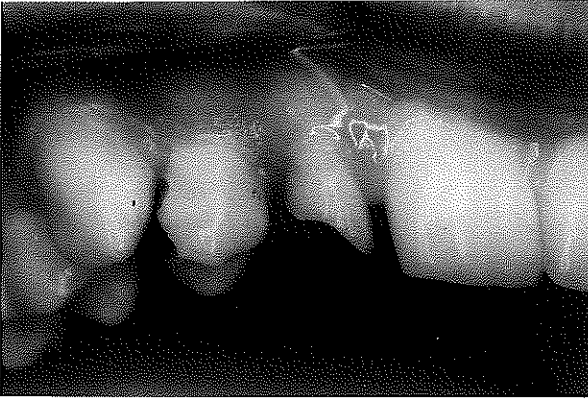
Resim 1. Bilateral kanin - 1. küçükazı transpozisyonunu gösteren hastaya ait panoramik radyografi

Resim 2. Üst çene bilateral kanin - 1. küçük azı transpozisyonu klinik görünüm.

Resim 3. Üst sağ çenede persiste yan keserdiş

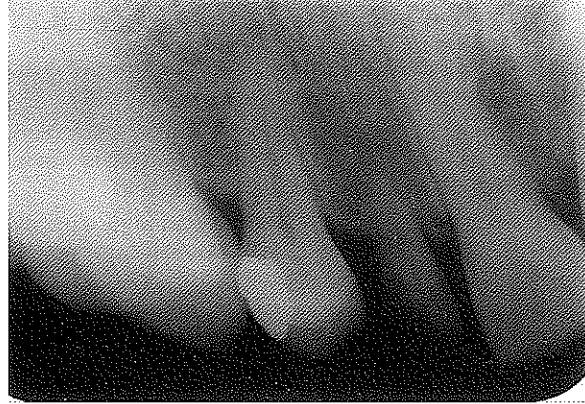

Aynı araştırmacıların üst çene kanin - 1. küçük azı transpozisyon olgularına eşlik eden önemli kriterlerden biri olarak tanımladıkları çivi şeklindeki yan keser dişe, olgumuzda sol üst çene bölgesindeki yan keser dişte rastlanılmıştır (Resim 4). Buna karşılık olgumuzda sağ üst çene bölgesinde sürekli yan keser bulunmamaktadır. Ağızda yer alan dişin persiste süt dişi olduğu (Re-

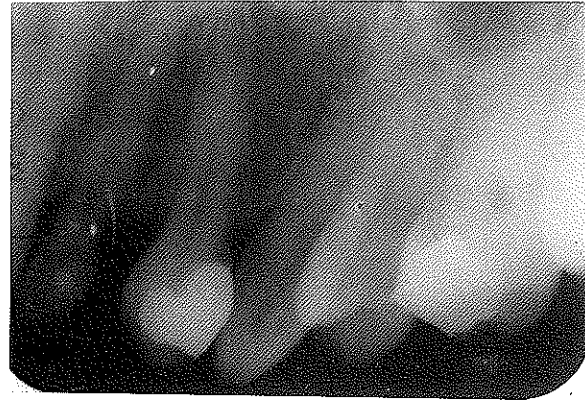
Resim 4. Üst sol çenede çivi formunda biçim anomalisi gösteren yan keser diş

Resim 5. Üst sağ çenede persiste süt dişi periapikal radyografisi

Resim 6. Üst sol çenede çivi formunda yan keser diş periapikal radyografisi

sim 1,3,5) klinik ve radyografik tetkiklerden anlaşılmıştır. Literatür taramalarında üst çene yan keser dişlerin eksikliğinden bahsedilmekte (3), ancak persiste süt dişinin varlığı ilginç bir bulgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Resim 7. Üst sağ çenede dizi dışı yer alan kanin diş

Diş anomalileri çoğu kez hem genetik, hem

de çevresel etkenlerin bir bileşkesi olarak ortaya çıktığından etyolojik faktörleri net olarak saptamak zor olmaktadır. Yukarıda anlatılan özelliklerinden dolayı olgumuzu, diğer birçok olgu gibi (1,3,4,6,7) genetik etkilenme sonucu diş dizisi ve sürme pozisyonunun bozulmasıyla ortaya çıkan multifaktöryel kalıtsal bir anomali olarak kabul etmek gerekir.

Transpozisyon olgularına erken tanı konabilmesi halinde ortodontik, cerrahi ve konservatif girişimlerin müşterek bir çalışması sonucu tedavi mümkündür. İleri yaşlardaki tedavi, estetiği düzenleme yönündeki girişimleri kapsamak durumundadır. Tedavi planında hastanın yaşı, olgunun şiddeti etkili olmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Nakata M. Genetics in oral - facial growth and diseases. *Int Dent J* 1995; 45: 227-44.
2. Nelson GC. Maxillary canine / third premolar transposition in a prehistoric population from Santa Cruz Island, California. *Am J Phys Anthropol* 1982; 88: 135-44.
3. Peck L, Peck S, Attia Y. Maxillary canine - first premolar transposition, associated dental anomalies and genetic basis. *Angle Orthod* 1993; 63: 99-109.
4. Peck S, Peck L. Classification of maxillary tooth transpositions. *Am J Orthod Dentofacial Orthop* 1995; 107: 505-17.
5. Pecora JD, Saqity PC, de Souza JE, Sousa Neto MD. Endodontic treatment of a maxillary lateral incisor presenting dens invaginated and transposition to the region of the canine - case report. *Braz Dent J* 1991; 2: 5-8 (Abstract).
6. Peretz B, Arad A. Bilateral transposition of maxillary canines and first premolars: case report. *Quintessence Int* 1992; 23: 345-8.
7. Shanmugasantharam P, Thong YL. Transpositions of maxillary teeth. *Singapore Dent J* 1990; 15: 27-31 (Abstract).
8. Shapira Y, Kufinec MM, Stom D. Maxillary canine - lateral incisor transposition - orthodontic management. *Am J Orthod Dentofacial Orthop* 1989; 95: 439-44.
9. Zuccati G. Bilaterally impacted maxillary canines: a case report in an adult. *Eur J Orthod* 1994; 16: 325-8.

Yazışma adresi

Dr. Esra Yddız

İ.Ü. Diş Hekimliği Fakültesi

Konservatif Diş Tedavisi Bilim Dalı

34390 Çapa - İstanbul